ECLI:LV:AT:2025:0716.A420142923.10.L

Lieta Nr. A420142923, SKA-506/2025

Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

RĪCĪBAS SĒDES LĒMUMS

Rīgā 2025.gada 16.jūlijā

[1] Senātā saņemta Valsts policijas kasācijas sūdzība par Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 23.janvāra spriedumu, ar kuru apmierināts pieteicējas likvidējamās AS „ABLV Bank" pieteikums un uzlikts pienākums Valsts policijai viena mēneša laikā no sprieduma spēkā stāšanās atlīdzināt pieteicējai procesuālos izdevumus 843 189,36*euro*, kas radušies kriminālprocesā Nr. 11816007420 par arestētās mantas glabāšanu.

[2] Valsts policija kasācijas sūdzībā norāda, ka tiesa, vērtējot cēloņsakarību starp pieteicējai radītajiem izdevumiem un Valsts policijas lēmumiem kriminālprocesā, nav ievērojusi objektīvās izmeklēšanas principu un cēloņsakarību ir prezumējusi, ņemot vērā, ka ir bijis konkrēts procesa virzītāja dotais uzdevums (lēmums par aresta uzlikšanu mantai) un pieteicēja to izpildīja. Valsts policija atzīmē, ka līgumi, no kuriem izriet pieteicējas pienākums maksāt negatīvās procentu likmes, ir noslēgti pirms lēmuma par mantas arestu, lai glabātu naudas līdzekļus likvidācijas procesa laikā, nevis arestētās mantas glabāšanai. Kasācijas sūdzībā arī uzsvērts, ka tiesa, atsaucoties uz judikatūru, pēc būtības piemēroja Krimināllikuma 70.^{11}panta ceturto daļu un Kriminālprocesa likuma 358.panta pirmo daļu, un tiesas secinājums par arestēto līdzekļu izslēgšanu no civiltiesiskās apgrozības aresta brīdī ir kļūdains un neatbilst Satversmes tiesas praksei. Valsts policija arī uzskata, ka tiesa ir nepareizi interpretējusi Kredītiestāžu likuma 1.panta 25.punktu un 2.panta pirmo daļu un pieteicēja arī pēc licences anulēšanas saglabāja kredītiestādes statusu. Nedz Kredītiestāžu likums, nedz Kriminālprocesa likuma 365.pants neparedz īpašu kārtību arestētas mantas glabāšanai kredītiestādē, kurai notiek pašlikvidācija.

Senāts līdzīgā gadījumā ir atzinis: ja lēmums par mantas arestu ierobežo pieteicējas rīcību ar arestēto mantu un pieteicēja arestētos bezskaidras naudas līdzekļus var tikai turpināt glabāt, bet tai nav iespēju ar šiem līdzekļiem rīkoties, tieši lēmums par mantas arestu bija tas, kas šādu glabāšanu uz noteiktu laiku padarīja par pieteicējas pienākumu. Attiecīgi izdevumi par šādu līdzekļu glabāšanu vairs nav uzskatāmi par likvidācijas izdevumiem, bet gan par izdevumiem, kas radušies, izpildot lēmumu par mantas arestu (*Senāta 2025.gada 30.jūnija sprieduma lietā Nr. SKA-230/2025,ECLI:LV:AT:2025:0630.A420248322.12.S, 9.punkts*).

No pārsūdzētā sprieduma izriet, ka pretēji kasācijas sūdzībā norādītajam tiesa, nosakot cēloņsakarību starp procesuālajiem izdevumiem un kriminālprocesā pieņemtajiem lēmumiem, ir ņēmusi vērā vairāku apstākļu kopumu. Tiesa citstarp ir secinājusi: konkrētajā gadījumā pieteicējai arestētos līdzekļus bija nepieciešamas nodalīt no pārējiem līdzekļiem, tādēļ tā varēja tos tikai glabāt, bet ne rīkoties kādā citā veidā (*pārsūdzētā sprieduma 12.punkts*). Lai gan kasācijas sūdzībā pausti iebildumi pret vairākiem no apsvērumiem, ko tiesa ir izmantojusi savā argumentācijā, neviens no tiem pats par sevi nav bijis izšķirošs lietas iznākumam. No kasācijas sūdzības nav saprotams, vai un kādā veidā jautājums par arestēto līdzekļu atrašanos civiltiesiskā apgrozībā, par līguma ar Latvijas Banku noslēgšanas laiku un mērķi un par pieteicējas kredītiestādes statusu, pēc Valsts policijas domām, ietekmē pieteicējas pienākumu glabāt lēmumā par mantas arestu noteikto naudas līdzekļu summu, to neizmantojot citā veidā, un maksāt par glabāšanu.

Senatoru kolēģija atzīst, ka konkrētie kasācijas sūdzības iebildumi nerada šaubas par lietas iznākuma pareizību, turklāt pārsūdzētajā spriedumā paustie secinājumi saskan ar Senāta atziņām līdzīgā gadījumā.

[3] Kasācijas sūdzībā pausti iebildumi pret tiesas secinājumu, ka arestētos līdzekļus bija iespējams glabāt Valsts kasē. Valsts policija paskaidro, kādēļ tai nav tiesību noteikt bezskaidras naudas līdzekļu glabāšanu Valsts kasē, kā arī uzsver, ka Valsts kase nebija pieaicināta lietā.

Senatoru kolēģija uzskata, ka tiesas norādei par iespēju arestētos līdzekļus glabāt citā veidā nav tiešas ietekmes uz lietas iznākumu. Šāda norāde pausta tikai papildinoši, apsverot citus iespējamos procesa virzītāja rīcības modeļus.

[4] Kasācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa, nevērtējot kreditoru pārbaužu nozīmi pašlikvidācijas procesā, nav ņēmusi vērā Kredītiestāžu likuma 2.panta otro daļu un ir nepareizi interpretējusi Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 32.panta pirmo daļu. Valsts policija uzsver, ka atzīto kreditoru prasījumu izmaksas tiek veiktas tikai tad, ja pēc kreditoru pārbaudes netiek konstatēti normatīvajos aktos noteiktie šķēršļi šādu izmaksu veikšanai.

Pārsūdzētajā spriedumā noraidīts Valsts policijas arguments, ka pieteicējai arī bez aresta uzlikšanas nebija tiesību izmaksāt kreditoram pienākošo maksājumu. Tiesa uzsvēra, ka pieteicēja saskaņā ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 32.panta pirmo daļu var tikai norādīt tiesībsargājošajām iestādēm uz iespējami aizdomīgiem līdzekļiem un īslaicīgi ierobežot izmaksu.

Senatoru kolēģija secina, ka pārsūdzētajā spriedumā nav apšaubīta kreditoru pārbaudes nepieciešamība un nozīme. Tā vietā tiesa ir pareizi uzsvērusi pieteicējas ierobežoto kompetenci, konstatējot apšaubāmas izcelsmes līdzekļus, kā arī kompetento valsts iestāžu pienākumu rīkoties. Lai gan kasācijas sūdzībā norādīts uz nepareizu Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma un proliferācijas finansēšanas novēršanas likuma 32.panta pirmās daļas interpretāciju, nav saprotams, kas tieši, pēc Valsts policijas domām, paredz pieteicējai pienākumu ilgstoši atturēties no darbību veikšanas, tostarp atteikt kreditora prasījuma izmaksu, bez attiecīga kompetentās valsts iestādes lēmuma. Aplūkojot šo pantu kopumā, senatoru kolēģija uzskata, ka tajā ir pietiekami skaidri norādīts ne tikai pienākums atturēties no darbību veikšanas, bet arī nepieciešamība nekavējoši informēt kompetentās valsts iestādes un sagaidīt to lēmumu.

Ievērojot minēto, arī šis kasācijas sūdzības iebildums nav pamats kasācijas tiesvedības ierosināšanai.

[5] Apkopojot minēto, senatoru kolēģija atzīst: kasācijas sūdzībā minētie iebildumi nerada šaubas par pārsūdzētā sprieduma tiesiskumu. Lietai arī nav nozīmes judikatūras veidošanā. Tādējādi kasācijas tiesvedību šajā lietā ir atsakāms rosināt.

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 338.panta otro daļu un 338.[1]panta otrās daļas 2.punktu, senatoru kolēģija

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību sakarā ar Valsts policijas kasācijas sūdzību par Administratīvās apgabaltiesas 2025.gada 23.janvāra spriedumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Senatore A. Kovaļevska Senatore V. Kakste Senatore R. Vīduša